

Тетяна ГАГАРА,
студентка 3 курсу
факультету філології та соціальних комунікацій
Науковий керівник: **Ольга БОГОВІН,**
к.філол.н., доцент (БДПУ)

ОСНОВНІ СИМВОЛИ У ПОЕЗІЯХ АННІ-ВАРНІ КАНТОНДЕА В АЛЬБОМІ "SONGS FROM THE INVERTED WOMB"

Актуальність. Тексти пісень Анни-Варні та їх символізм не були раніше досліджені. Їх авангардна стилістика і незвичайна система образів мають бути вивчені і класифіковані.

Матеріалом дослідження стали поезії Анни-Варні Кантондеа в альбомі "Songs From The Inverted Womb" («Пісні з вивернутої утроби»).

Використано загально філологічні методи: описовий, біографічний, та застосовано міждисциплінарний підхід, який виразився у залученні соціологічних методів.

Символ – це предмет або слово, яке умовно виражає суть якого-небудь явища. Художній символ – універсальна категорія естетики, найкраще піддається розкриттю тільки через порівняння з одного боку з такою категорією, як знак, а з іншого з образом. Грубо кажучи, символ це одночасно і образ, який науковці розглядають в аспекті його знаковості, і знак, наділений всією органічністю міфу і невичерпної багатозначністю образу. Кожен символ є образом, і всякий образ є, хоча б в деякій мірі, символом.

Ю.В. Шатин вважає, що кожна мова починається з символу, який і є перша значуща точка відриву мови від міфу.

Дослідник стверджує, що всі природні мови, якими користується людство, мають переважно символічний характер і цим відрізняються від мови тварин, де домінують іконічні та індексальні знаки[1].

Розглядаючи символ з точки зору його місця в системі культури, Ю.М. Лотман стверджує, що символ і за планом вираження, і за планом змісту завжди являє собою певний текст, тобто володіє деяким єдиним замкнутим в собі значенням і чітко вираженою межею, що дозволяє ясно виділити його з навколишнього семіотичного контексту. Остання обставина представляється нам особливо істотною для здатності «бути символом». Символи є одним з найбільш стійких елементів культурного континууму.

Хоча символ зародився одночасно з людською свідомістю, його філософсько-естетичне розуміння є порівняно пізній наслідок культурного розвитку людства.

Сенс символу реально існує тільки всередині людського спілкування, всередині ситуації діалогу, поза якою можна спостерігати тільки порожню форму символу. Вивчаючи символ, ми не тільки розбираємо і розглядаємо його як об'єкт, але одночасно дозволяємо його творцю апелювати до нас, бути партнером нашої розумової роботи [2].

Інший дослідник, Вл. Соловйов, трактує символ в першу чергу з метафізичної платонівської точки зору. Символ – це завжди референт свідомості.

Тобто символ об'єкта або феномена завжди є чимось оформленим і впорядкованим. Він містить в собі певну ідею, яка виявляється законом його побудови. І побудова ця, будучи втіленням подібного закону, завжди є певною впорядкованістю, тобто певним чином впорядкованою системою [3].

Поезія Анни-Варні не менш загадкова, ніж її особистість. Її непросто зрозуміти, бо вона не використовує символи в їх традиційному значенні. У її віршах багато посилань на грецьку міфологію, езотеричні знання та містицизм. У нашому дослідженні була зроблена спроба знайти і проаналізувати основні символи з філософської і літературознавчої точки зору. Для аналізу були використані тексти як в оригіналі, так і в перекладі.

Основні символи поезії тим чи іншим чином стосуються страху смерті і швидкоплинності часу. Три основних символи – Сатурн, Мати і Дитина.

Сатурн в творах не є простою копією Сатурна з міфології. Він – сила, що прагне до хаосу, час, який сам створює і сам знищує [4]. Мати – символ початку і кінця життя, символ смерті і її постійної присутності, а також зміни власної свідомості. Дитина – символ швидкоплинності часу, страху смерті, що поступово наближається до ліричного героя [5].

Крім того, у творах присутні додаткові символи. Ельдорадо – символ нездійснених мрій і неможливості змінити теперішнє. Фіалка, фіолетовий колір – печаль, сум від невдалого оновлення і самотність.

Поет використовує слова-символи, щоб зашифрувати іншу реальність, яка зображена в його творах, бо вона така інтимна і особиста, що про неї неможливо розповісти без використання символізму. У своїй поезії Анна-Варні протиставляє «звичайному відображенню дійсності речей» мистецтво «підтексту», «навіювання», «натяку».

ЛІТЕРАТУРА

1. Шатин Ю.В. Миф и символ как семиотические категории. *Язык и культура*. Новосибирск, 2003. 465 с.
2. Лотман Ю. М. Символ в системе культуры *Избранные статьи*. Таллинн, 1992. Т. 1. С. 191–199.
3. Кормин Н. А., Соловьев Вл. Метафизика символа. *Ориентиры*. М. : ИФ – РАН, 2003. Вып. 2.
4. Кун М. Легенди та міфи Стародавньої Греції. Київ, 1992.
5. Доброходов А. Л. Символ. *Новая философская энциклопедия*: в 4 т. М., 2001. Т. 4. С. 532.

Таїсія ЛИННИК,

студентка 1 курсу магістратури
факультету філології та соціальних комунікацій
Науковий керівник: **Ольга НОВИК,**
д. філол. наук., професор (БДПУ)

РОЛЬ ОПИСІВ ТА ХУДОЖНЬОЇ ДЕТАЛІ У ТВОРЕННІ ОБРАЗІВ-ПЕРСОНАЖІВ ЗБІРКИ «З НАРОДНИХ УСТ» ГАННИ БАРВІНОК

Олександра Куліш – одна з найактивніших учасниць українського літературного процесу середини ХІХ ст., найбільш відома в літературних колах під псевдонімом Ганна Барвінок. Її творчість отримала високу оцінку